

Jaarverslagen KNNV 2020

t.b.v. Algemene Ledenvergadering maart 2021

Jaarverslag over 2020 van het secretariaat KNNV-afdeling Leiden e.o., inclusief natuurhistorische aspecten!

(door Jan Westgeest en Jeannette Teunissen)

Het jaar 2020 begon op 18 januari gewoon (en) goed met de - intussen gebruikelijke - gezamenlijke Nieuwjaarsbijeenkomst van de Leidse afdeling van de KNNV en IVN regio Leiden. Deze werd gehouden in het Wellant-college te Oegstgeest.

Het gezamenlijke periodiek Bladgroen kwam ook weer drie maal uit, en daarnaast de editie van het KNNV-afdelingsblad Daucallium+. Daarin wordt onderzoek belicht en staan andere meer inhoudelijke artikelen over de natuur in en om Leiden. De bladen worden elektronisch ook verzonden naar alle KNNV-afdelingen in Zuid-Holland en naar het landelijk bureau.

Maar al vroeg, in februari/maart, kwam wereldwijd het Covid-19-virus op. In maart beperkte dit ook in Nederland sociaal-maatschappelijke activiteiten enorm. Het corona-tijdperk brak aan en maakte groepsactiviteiten onmogelijk. Nagenoeg alle geplande activiteiten, van excursies tot studieavonden, moesten worden afgelast. Ook de Algemene Ledenvergadering in maart en de Ledencontactavond in november konden niet doorgaan.

Over de formele afsluiting van het jaar 2019 en het bestuursbeleid, inclusief de begroting, voor het jaar 2020 is gepubliceerd in de mei-editie van Bladgroen en op de website van de afdeling. Er zijn e-mails naar de leden verzonden waarin gevraagd is om eventueel commentaar en/of bezwaren vóór 1 september 2020 bij het bestuur kenbaar te maken. Aangekondigd is voorts dat in de eerstvolgende Algemene Ledenvergadering die weer doorgang kan vinden, de stukken met terugwerkende kracht zullen worden vastgesteld. Hierop ontving de secretaris uitsluitend positieve, dat wil zeggen instemmende, reacties. Het bestuur hoopt dat er in maart 2021 wederom een Algemene Ledenvergadering gehouden kan worden. Zo niet, dan zal er een soortgelijke procedure worden gevolgd als vermeld en zal zo spoedig mogelijk na maart 2021 een nieuwe Algemene Ledenvergadering worden uitgeschreven.

Vier bijzondere gebeurtenissen zijn hier een hoogst eervolle vermelding waard:

- Onder de paraplu van de Natuurbeschermingscommissie is in het begin van 2020 een Paddenpatrouille in het leven geroepen door en onder de bezielende leiding van Corinna Vermeulen. De deelnemers hebben zich al duidelijk en met succes gemanifesteerd: in het voorjaar hebben zij de levens van zo'n 700 amfibieën gered en ook aan het eind van het najaar zijn zij al volop actief geweest.
- Vanuit de Vogelwerkgroep is eveneens een nieuw initiatief gelanceerd: een gezelschap dat nestkasten maakt, ophangt, onderhoudt en monitort. Vanaf het najaar is de groep actief, met meteen al zeven leden.
- Op vrijdag 11 december hebben meerdere leden van onze afdeling zich van de eigen beste kant getoond in een tv-uitzending van Vroege Vogels. Niet alleen de nieuwe Paddenpatrouille kwam aan bod. Bijvoorbeeld ook deskundige leden op het terrein van entomologie, paddenstoelen en het eerdere Vissenmonitoringsproject richtten de aandacht op allerlei kantjes van de biodiversiteit in Leiden. Dit leidde tot een zeer informatieve en leerzame uitzending!
- En vlak vóór het einde van het jaar is een Ger van Zanenvoucher toegekend aan Aaf Verkade voor haar nieuwste project *Blauw-groene zoutkistenroute in Leiden*, kisten die de aandacht van het publiek (uit alle lagen van de bevolking en bezoekers) richten op de kennis en aantrekkelijkheid van de natuur in onze directe leefomgeving, verspreid over de stad.

In 2020 ging slechts één Algemene Activiteit (dat wil zeggen een activiteit voor KNNV- én IVN-leden) door: een Cultuurhistorische natuurwandeling op 13 juni langs de Hanepoel en door de Leendert den Boerspolder. John van der Willik leidde deze wandeling voor een gezelschap dat beperkt was vanwege de vigerende corona-reglementen.

Bestuur en organisatie KNNV-afdeling Leiden en omgeving

Het zeskoppige bestuur heeft in 2020 onderling veel e-mails uitgewisseld. Er waren slechts twee vergaderingen, op 27 januari en 20 juli. Maar er werd op 10 februari ook een brainstormsessie gehouden. Hiervoor waren ook de coördinatoren van de werkgroepen uitgenodigd.

Verder is er de nodige energie gestoken in de voorbereiding van een volledig vernieuwde website. Die verschijnt in februari 2021.

Onze vijf werkgroepen zijn gericht op vogels, planten, mossen, paddenstoelen en natuurbescherming. Verder participeert de afdeling in de Citizen Science-werkgroep *Ontdek Natuur in jouw Buurt*, in samenwerking met IVN en Naturalis.

Jaarverslag 2020 Plantenwerkgroep

(door Koen van Zoest)

Wat een verschil met vorig jaar: toen ondernamen we met onze werkgroep 36 verschillende activiteiten. Voor 2020 blijft de teller op vijf staan.

We hadden twee studieavonden met als onderwerp Kranswieren (verzorgd door Ron Mes) en Zoutplanten (verzorgd door Corrie van Kralingen); met gemiddeld 14 deelnemers.

En we zijn met de groep driemaal op pad geweest. Begin februari een bomenwandeling in het Plantsoen, eind februari de jaarlijkse verkenronde van de monitorroute in Berkheide (ditmaal Winning 3) en begin maart de eerste inventarisatierond op Ons Buiten. Met gemiddeld zeven deelnemers.

Half maart vielen de gezamenlijke activiteiten voor de rest van het jaar stil. Over de langer lopende projecten (Ons Buiten, Klinkenbergerplas en Winning 3) is dan ook verder niets te melden.

Gelukkig kon nog één activiteit wel corona-veilig opgezet en uitgevoerd worden; het verzamelen van zaden van oeverplanten. Vijf leden van de plantenwerkgroep deden hieraan mee. De zaden zijn in november uitgezaaid in Kweeklust. Zie ook het artikel 'Metamorfoses in Park Kweeklust' van Jan Westgeest op blz. X.

Onze werkgroep blijft net als een Madeliefje jaarrond bloeien: in 2021 wordt dat hopelijk weer beter zichtbaar!

Jaarverslag 2020 Vogelwerkgroep

(door Anke Burgers en Ad den Toom)

Laten we maar niet meer over corona en de vele afgelastingen beginnen, maar vertellen over de excursies en activiteiten die wel doorgang konden vinden.

Begin januari hield ons vogelwerkgroep lid Marco Witte een mooie fotopresentatie over zijn reis naar Ethiopië, waarbij niet alleen de vogels, maar ook geologie en cultuur ruim aan bod kwamen.

Eind januari deden we het Oudeland van Strijen en de Brouwersdam aan. Tijdens deze excursie mochten we pijlstaart, wilde zwaan, baardman, kuifduiker, ijseend, brilduiker, middelste zaagbek, geoorde fuut en zwarte zee-eend bewonderen. Op 14 maart, één dag voor de eerste lockdown, bezochten we het Landje van Geijssel en de Waverhoek. Hier hadden we een ontmoeting met koning grutto en koning Arjan Dwarshuis (de wereldrecordhouder vogels spotten in één jaar). En natuurlijk zagen we ook kievit, scholekster, slobbeend, pijlstaart, smient, rietgors en lepelaar.

Op zaterdag 11 juli mochten we weer het veld in. We maakten een mooie excursie door de Berkenwoudse Driehoek en konden spotvogel, tuinfluiter, zwarte stern, purperreiger, bosrietzanger, visdiefje, lepelaar, bruine kiekendief en havik aanschouwen.

Op 13 september konden we nog een bezoek brengen aan het eiland Tiengemeten, voor heerlijke waarnemingen van zeearend, visarend, grote zilverreiger, lepelaar, kleine zilverreiger en ijsvogel. Ook kon eind september, voor 13 enthousiastelingen, nog vlak voor nieuwe beperkingen, het weekeinde Vlieland doorgaan. Een greep uit de vele waarnemingen: kleine rietgans, zwarte zee-eend, krombekstrandloper, goud- en zilverplevier.

Behalve via deze excursies is een flink aantal vogelwerkgroepleden het hele jaar door via twee whatsappgroepen in contact met elkaar gebleven. De natuurwatchapp biedt ieder de

mogelijkheid om foto's en allerlei natuurervaringen met elkaar uit te wisselen. De birdwatchapp richt zich heel specifiek op het doorgeven van vogelinformatie en -foto's. Via beide appgroepen kunnen ook onderlinge excursieafspraken gemaakt worden.

De stand van het aantal leden van de vogelwerkgroep aan het einde van dit jaar is 67; dat zijn 3 leden meer dan vorig jaar.

Al met al hebben we in dit bijzonder vreemde jaar mooie waarnemingen gedaan en zo goed en zo kwaad als kon, contact met elkaar gehouden.

Jaarverslag 2020 Mossenwerkgroep Hollands Duin

(door Jeannette Teunissen)

In januari openden we het jaar met een mooie mossenexcursie in de Japanse tuin op Clingendael, gefaciliteerd en geleid door Joop Kortselius. In deze tijd is de tuin niet toegankelijk voor publiek. We konden dan ook in alle rust de mossenrijkdom bewonderen, onder andere een overvloed aan Boompjesmos, Varentjesmos etc. Het Rimpelig mosoortje, een paddenstoeltje dat op diverse bladmossen parasiteert, was verrassend alomtegenwoordig.

De bijbehorende studieavond in Noordwijk, nog in februari, kon gewoon doorgaan.

In de periode januari tot en met maart werkten we op verzoek mee aan een inventarisatie op het landgoed Endegeest. We namen de mossen en korstmossen voor onze rekening. Het verslag ervan staat in Daucallium+ van mei 2020. De inventarisatie van korstmossen van tuinvereniging 'Ons Buiten' kwam te vervallen (SARS-covi-19).

De excursie van september konden we houden op het terrein van de Matthiaskerk in Warmond maar was qua deelnemers beperkt tot leden van de mossenwerkgroep. De bijbehorende studieavond moesten we afgelasten.

Twee ex-leden van de werkgroep doneerden ons hun microscopen en instrumentarium. We zijn er blij mee, maar vinden het tegelijk erg jammer dat de reden dat we dit kregen, moest zijn dat 'leeftijd' de ex-leden teveel parten speelt. We wensen hun nog vele goede jaren toe!

Jaarverslag 2020 Paddenstoelenwerkgroep

(door Leo Jalink)

Vanwege Corona heeft de Paddenstoelenwerkgroep in 2020 geen excursies gehouden. Dat is heel jammer want de herfst van 2020 was bijzonder rijk aan paddenstoelen, zowel in de landgoederen en parken als in de duinen.

Maar om de kenmerken van een paddenstoel goed te bekijken moet er vaak eentje geplukt worden en die gaat dan van hand tot hand. Dat is onder deze omstandigheden niet verantwoord. En ieder zijn eigen paddenstoel plukken is vanuit het oogpunt van zorgvuldig omgaan met natuur niet gewenst.

Het is nu nog onduidelijk wanneer de excursies hervat kunnen worden, hopelijk begin mei 2021 om naar voorjaarspaddenstoelen te speuren.

Houd de informatie op de website in de gaten zodra er weer activiteiten mogelijk zijn.

Jaarverslag 2020 Paddenpatrouille

(door Corinna Vermeulen)

Dit was het eerste jaar van de Paddenpatrouille en we kunnen tevreden terugkijken. We begonnen met een heel beperkte opzet: het handmatig overzetten van de padden van de Broekweg en het Stadspolderpad, het drukke fietspad van het centrum van Leiden naar de Merenwijk. De populatie is daar de laatste jaren heel sterk afgenomen.

Na een oproep op Nextdoor en een paar persberichten meldden er zich zo'n dertig vrijwilligers uit heel Leiden en omstreken. In de loop van het voorjaar werden het er nog wat meer, van mensen die zich meldden na een item op Unity-tv tot voorbijgangers die ons bezig zagen, een praatje begonnen en daarna mee kwamen helpen. Maar er vielen natuurlijk ook weer mensen af, om allerlei redenen.

Na een paar instructieavonden (waarvoor ik zelf mijn licht bij de collega's in Den Haag had opgestoken) ging de Paddenpatrouille, gewapend met fluorescerende hesjes van padden.nu, zoekkaarten en sterke zaklampen, van 21 februari tot half april elke avond op pad.

Gaandeweg zijn we er drie locaties bij gaan doen – het fietspad langs de Oude Spoorbaan in Leiderdorp, de kruising Zweilandlaan-Boerhaavelaan en de Slaaghsloot –, al waren we niet met genoeg mensen om elke avond op alle locaties te patrouilleren.

Over alle locaties hebben we in totaal 788 amfibieën (514 gewone padden, 163 kleine watersalamanders, 104 bruine kikkers en 7 groene kikkers) aangetroffen en daarvan zijn er 696 veilig overgezet. De amfibieën die ik tijdens deze periode in de trottoirkolken rond de Zweilandlaan aantrof, zijn meegeteld. Alle resultaten zijn via telmee.nl aan padden.nu en de NDFF doorgegeven. Nu nog goed naar onze resultaten kijken: welke beestjes zitten waar en wat kan er aan hun leefomstandigheden worden verbeterd? Gaan we het komend jaar weer op dezelfde manier doen?

De afgelopen maanden ben ik druk geweest met de straat- en trottoirkolken: zowel het fysieke werk als overleg met de gemeente over preventieve maatregelen bij de herinrichting van de riolering in een aantal wijken. De uitzending van Vroege Vogels-tv vanuit Leiden heeft al een paar nieuwe leden opgeleverd en veel enthousiaste reacties.